

33523

Stutthof

Muzeum Stutthof
w Sztutowie

„Za co siedzisz?
Za to, że jestem Polakiem...”

JAN WYSOCKI

Ur. 1922 w Górze, pow. Mońki

1. Jan Wysocki w mundurze młodego żołnierza

2. Jan Wysocki, zdjęcie z okresu okupacji

3. Obecna karta personalna więźnia Jana Wysockiego w KL Stutthof

Rodzice mieli własne gospodarstwo. W szkole Jan należał do młodzieżowej organizacji wojskowej „Krakus” przy 10 Pułku Ułanów.

Nie wziął udziału w walkach we wrześniu 1939 roku, gdyż z uwagi na wiek jemu i jego kolegom z organizacji nie wydano broni. Gdyby nie wybuch wojny zostalby lotnikiem.

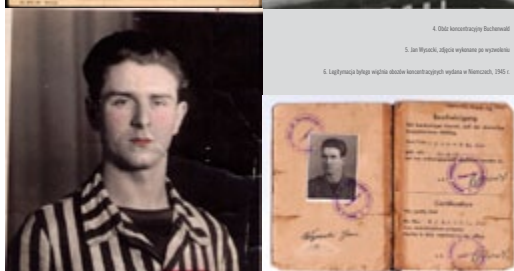
W okresie okupacji niemieckiej, od 1941 roku działał w ZWZ – AK. Brał udział m.in. w dwóch akcjach bojowych. 26 lipca 1943 roku w obławie zostali aresztowani wszyscy mężczyźni z jego wsi. Dużą grupę zatrzymanych Niemcy wysłali krótko potem na roboty przymusowe. Jan trafił do pracy do majątku w okolicach Tyłży w Prusach Wschodnich. W czasie pracy w polu nawiązał kontakt z kilkuosobowym oddziałem dywersyjnym radzieckich spadochroniarzy – pomagał im, zaopatrywał w żywność itp. W listopadzie 1943 roku oddział radziecki został rozbity w zasadzce i jego członków rozstrzelano. Następnego dnia Jan uciekł z pracy zamierzając powrócić do domu. Ucieczka trwała kilka tygodni. Ostatecznie Jan został aresztowany 27 lutego 1944 roku w okolicach Grajewa przez tamtejszą żandarmerię. Od marca 1944 roku przebywał w więzieniu w Białymstoku.

4. Oboz koncentracyjny Buchenwald

5. Jan Wysocki, zdjęcie wykonane po wyzwoleniu

6. Legitymacja więźnia obozu koncentracyjnych wydana w Niemczech, 1945 r.

29 marca 1944 roku w transporcie z Białegostoku został przewieziony do obozu koncentracyjnego w Stutthofie. W KL Stutthof oznaczony został numerem 33523 i przebywał w nim 4 tygodnie. Przez ten czas nie pracował – ćwiczone musztrę, dyscyplinę oraz obozowy regulamin w ramach tzw. „kwarantanny”.

14 kwietnia 1944 roku w zbiorowym transporcie przewieziono go ze Stutthofu do KL Neuengamme koło Hamburga. Tam znów przeszedł „ceremonię powitalną”, otrzymał też nowy numer: 29238. Jednak pobyt w tym obozie znów nie trwał długo; po kilku tygodniach w kolejnym transporcie przewieziony został z Neuengamme do obozu Buchenwald koło Weimaru. Oznaczony został w nim numerem 50681 oraz czerwonym trójkątem polskiego więźnia politycznego. Większość pobytu w KL Buchenwald spędził w jednym z podobozów tego obozu w górach Harzu, gdzie pracował przy drążeniu sztolni podziemnych fabryk zbrojeniowych. W czasie pracy tam działał w obozowym ruchu oporu pomagając słabszym i zagrożonym kolegom.

7. Naczelnik z obozów dla przesiedleńców byłych więźniów i robotników przymusowych z Polski przyjeżdżających po zakończeniu wojny w Niemczech

Wyzwolony przez wojska amerykańskie 12 kwietnia 1945 roku w czasie marszu ewakuacyjnego więźniów z podobozu. Do Polski wrócił w czerwcu 1946 roku.

8. Zdobyczone wydanie przez Państwowy Urząd Repatriacyjny po powrocie do Polski

Po powrocie kilka razy był przesłuchiwany przez UB. Zawodowo ponad 40 lat pracował po wojnie w PZU. Często spotyka się w szkołach z młodzieżą i opowiada historię swojego życia. Obecnie mieszka w Białymstoku.

33523

„Za co siedzisz? Za to, że jestem Polakiem...”

Jan Wysocki

Ur. 1922 w Górze, pow. Mońki

Rodzice mieli własne gospodarstwo. W szkole Jan należał do młodzieżowej organizacji wojskowej Krakus przy 10. pułku ułanów.

Nie wziął udziału w walkach we wrześniu 1939 roku, gdyż z uwagi na wiek jemu i jego kolegom z organizacji nie wydano broni. Gdyby nie wybuch wojny zostałby lotnikiem.

W okresie okupacji niemieckiej od 1941 roku działał w ZWZ-AK. Brał udział m.in. w dwóch akcjach bojowych. 26 lipca 1943 roku w obławie zostali aresztowani wszyscy mężczyźni z jego wsi. Dużą grupę zatrzymanych Niemcy wysłali krótko potem na roboty przymusowe. Jan trafił do pracy do majątku w okolicach Tylży w Prusach Wschodnich. W czasie pracy w polu nawiązał kontakt z kilkuosobowym oddziałem dywersyjnym radzieckich spadochroniarzy – pomagał im, zaopatrywał w żywność itp.. W listopadzie 1943 roku oddział radziecki został rozbity w zasadzce i jego członków rozstrzelano. Następnego dnia Jan uciekł z pracy, zamierzając powrócić do domu. Ucieczka trwała kilka tygodni. Ostatecznie Jan został aresztowany 27 lutego 1944 roku w okolicach Grajewa przez tamtejszą żandarmerię. Od marca 1944 roku przebywał w więzieniu w Białymstoku.

29 marca 1944 roku został przewieziony do obozu koncentracyjnego w Stutthofie. Oznaczony został numerem 33523 i przebywał w nim 4 tygodnie. Przez ten czas nie pracował – ćwiczono musztrę, dyscyplinę oraz obozowy regulamin w ramach tzw. kwarantanny.

14 kwietnia 1944 roku w zbiorowym transporcie przewieziono go ze Stutthofu do KL Neuengamme koło Hamburga. Tam znów przeszedł „ceremonię powitalną”, otrzymał też nowy numer: 29238. Jednak pobyt w tym obozie znów nie trwał długo; po kilku tygodniach w kolejnym transporcie przewieziony został z Neuengamme do obozu Buchenwald koło Weimaru. Oznaczony został w nim numerem 50681 oraz czerwonym trójkątem polskiego więźnia politycznego. Większość pobytu w KL Buchenwald spędził w jednym z podobozów w górach Harzu, gdzie pracował przy drążeniu sztolni podziemnych fabryk zbrojeniowych. W czasie pracy tam działał w obozowym ruchu oporu, pomagając słabszym i zagrożonym kolegom.

Wyzwolony przez wojska amerykańskie 12 kwietnia 1945 roku w czasie marszu ewakuacyjnego więźniów z podobozu. Do Polski wrócił w czerwcu 1946 roku.

Po powrocie kilka razy był przesłuchiwany przez UB. Zawodowo ponad 40 lat przepracował po wojnie w PZU. Często spotyka się w szkołach z młodzieżą i opowiada historię swojego życia. Obecnie mieszka w Białymstoku.

1. Jan Wysocki w mundurze małego ułana.
2. Jan Wysocki, zdjęcie z okresu okupacji.
3. Obozowa karta personalna więźnia Jana Wysockiego w KL Stutthof.
4. Obóz koncentracyjny Buchenwald.
5. Jan Wysocki, zdjęcie wykonane po wyzwoleniu.
6. Legitymacja byłego więźnia obozów koncentracyjnych wydana w Niemczech, 1945 rok.
7. Naszywka z ośrodka dla przesiedleńców – byłych więźniów i robotników przymusowych z Polski przebywających po zakończeniu wojny w Niemczech.
8. Zaświadczenie wydane przez Państwowy Urząd Repatriacyjny Janowi Wysockiemu po jego powrocie do Polski.